

Regionų komiteto nuomonė – Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų sąjunga“

(2011/C 259/04)

REGIONŲ KOMITETAS

- primena, jog pritaria, kad iki 2020 m. reikia pasiekti konkurencingumo ir inovacijų tikslus, ir pripažįsta, kad norint juos pasiekti, reikia ir toliau nuolat investuoti į švietimo ir mokymo poreikius,
- pripažįsta, kaip svarbu suderinti technologines, socialines inovacijas ir inovacijas viešajame sektoriuje,
- primena, kad gyvybiškai svarbu tobulinti visų darbuotojų įgūdžius ir derinti juos su darbo rinkos poreikiais,
- akcentuoja vaidmenį, kurį turi atlikti universitetų partnerystės perkeliant mokslinių tyrimų rezultatus į rinką, suburiant aukštojo mokslo įstaigas, mokslinių tyrimų institutus ir įmones; todėl atkreipia dėmesį į šiuo požiūriu palankią vietos ir regioninę aplinką,
- pripažįsta pagrindinį mokslinių tyrimų infrastruktūros vaidmenį žiniomis pagrįstose inovacijų sistemose; šiuo požiūriu palankiai vertina naują regionų partnerystę grindžiamos infrastruktūros koncepciją,
- atkreipia dėmesį į pasienio bendradarbiavimo potencialą, įskaitant ES vidaus investicijas ir išorės investicijas,
- pakartoja, kad, siekiant kuo geriau pasinaudoti struktūrinių fondų svėro poveikiu, regionai ir valstybės narės turi veikti griežtai, kad būtų užtikrintas nuoseklumas tarp vietos ir regioninių strategijų, nacionalinių reformų programų, nacionalinių strateginių bendrųjų programų ir veiklos programų, kurios įgyvendinamos pagal Europos sanglaudos politiką, veiksmus suderinus su Bendrąja strategine mokslinių tyrimų programa ir pažangiosiomis regioninės specializacijos strategijomis.

Pranešėjas	Roger KNOX (UK / EA), Rytų Lodiano tarybos pirmininko pavaduotojas
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl strategijos „Europa 2020“ pavyzdinės iniciatyvos „Inovacijų sąjunga“
	COM(2010) 546 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina Europos Komisijos komunikate dėl strategijos „Europa 2020“ pavyzdinės iniciatyvos „Inovacijų sąjunga“ nurodytą ketinimą laikytis daug strategiškesnio požiūrio į inovacijas kaip svarbiausio politikos tikslo, kai vadovaujama vidutinės trukmės ir ilgalaikė perspektyva ir kai ES ir nacionalinės, regioninės ir vietos politikos sritys yra gerai suderintos ir viena kitą papildomo;

2. šiuo požiūriu pripažįsta, kad svarbu nustatyti perspektyviausias lyginamojo pranašumo sritis kaip pagrindą parengti pažangiausios regioninės specializacijos strategijas; kartu pripažįsta, kad kai kurie regionai gali sugebėti pasižymėti daugiau nei vienoje srityje;

3. palankiai vertina 2011 m. gegužės 12 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl „Inovacijų sąjungos“ ir pabrėžia, kad regionų ir vietos valdžios institucijos yra labai svarbūs partneriai įgyvendinant Inovacijų sąjungos prioritetus. Jos yra arčiausiai piliečių, įmonių, visų pirma MVĮ, ir žinių institucijų. Taigi jos gali parengti ir koordinuoti įvairias politines priemones, kad žinios būtų populiarinamos geriausiai regionines ir vietos sąlygas atitinkančiu būdu;

4. ragina parengti aiškia ir visuotinai priimtina inovacijų ir kompetencijos apibrėžtį;

5. pabrėžia būtinybę geriau suprasti regionų vaidmenį ne tik įgyvendinant ES politiką, bet ir kuriant vizijas ir nustatant tikslus;

6. vertina tai, kad yra paminėtos socialinės inovacijos, įskaitant viešojo sektoriaus inovacijas; pripažįsta dažnai dideles viešųjų valdžios institucijų ir socialinio ir ekonominio sektoriaus (kooperatyvų, savidraudos įmonių, asociacijų ir fondų) visoje ES pastangas diegti naujoves savo veikloje po pastarojo laikotarpio finansinių suvaržymų, kad patenkintų poreikius, į kuriuos neat-sižvelgia rinka ir įprastinės verslo formos; ragina finansavimo ir paramos programose, pavyzdžiui, Europos socialiniame fonde, bendrosiose programose ir konkurencingumo ir inovacijų bendrojoje programoje, didesnę dėmesį skirti socialinėms inovacijoms;

7. ragina išanalizuoti galimybes pasinaudoti teritoriniais paktais, kad būtų įgyvendinti pagrindiniai Inovacijų sąjungos

prioritetai, ir pabrėžia, kad svarbu už Inovacijų sąjungą atsakingiems subjektams ir Regionų komitetui glaudžiai bendradarbiauti;

8. pabrėžia itin didelę ekologinių inovacijų reikšmę ir remia Europos Parlamento raginimą priimti plataus užmojo Ekologinių inovacijų veiksmų planą, kuriuo būtų siūlomos priemonės, kaip įdiegti ekologines inovacijas visuose vertės grandinės etapuose, įskaitant projektavimą, ir pagal Konkurencingumo ir inovacijų bendrąją programą padidinti finansavimą šios srities iniciatyvoms;

9. apgailestauja, kad pristatant „Inovacijų sąjungos“ pavyzdinę iniciatyvą neminimas siūlomų priemonių poveikio biudžetui įvertinimas;

10. palankiai vertina Komunikatą dėl regioninės politikos išnašo į pažangų augimą 2020 m. Europoje (COM(2010) 553) ir prie jo pridedamą dokumentą (SEC(2010) 1183), skirtą pavyzdinės iniciatyvos „Inovacijų sąjunga“ regioniniam matmeniui;

11. mano, kad, pasiūlius 34 išsipareigojimus, reikėtų nustatyti Inovacijų sąjungos priemonių prioritetus, kad būtų lengviau jas įgyvendinti, pasiekti konkrečių rezultatų ir parodyti, kad priemonės būtina įgyvendinti kuo skubiau. Šiuo požiūriu norėtų pasiūlyti a) pasiekti sanglaudos ir inovacijų politikos sąveiką, b) sukurti inovacijų partnerystes pripažįstant regionų vaidmenį, c) sukurti žinių bazę ir pažangiąją specializaciją ir d) pateikti idėjas į rinką;

12. nori ypač atkreipti Komisijos dėmesį į novatorių ir pavienių išradėjų, nedirbančių aukštųjų mokyklų sistemoje, didesnėse įmonėse ar valdžios institucijose, viešojo administravimo įstaigose ar valstybinėse įmonėse, padėti. Tolesniame darbe šioje srityje reikėtų numatyti strategijas remti novatorius ir pavienius išradėjus ir suteikti jiems galimybę vienodomis sąlygomis pasinaudoti bendru ES finansavimu;

Regionų komitetas apie sanglaudos ir inovacijų politikos sinergiją

13. sutinka su Taryba ir Europos Parlamentu, kad svarbu stiprinti ES politikos sričių, remiančių mokslinius tyrimus, inovacijas ir sanglaudą, sinergiją;

14. ragina stiprinti švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos nuoseklumą, suderinamumą ir papildomumą deramai atsižvelgiant į regioninius ypatumus;

15. pakartoja, kad, siekiant kuo geriau pasinaudoti struktūrinių fondų svėro poveikiu, regionai ir valstybės narės turi veikti griežtai, kad būtų užtikrintas nuoseklumas tarp vietos ir regioninių strategijų, nacionalinių reformų programų, nacionalinių strateginių bendrųjų programų ir veiklos programų, kurios įgyvendinamos pagal Europos sanglaudos politiką⁽¹⁾, veiksmus suderinus su Bendrąja strategine mokslinių tyrimų programa ir pažangiosiomis regioninės specializacijos strategijomis;

16. primena, kad sanglaudos politika atlieka ypatingą vaidmenį remiant inovacijų veiklą regionuose; todėl Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) taip pat gali praversti verslo inkubatoriams ir mokslo parkams (infrastruktūra ir susiję dalykai) finansuoti. Branduoliai yra itin naudingi MVĮ, nes sudaro sąlygas, skatinančias ryšius su universitetais ir didelėmis įmonėmis, bei leidžia joms patekti į tarptautinius prekybos tinklus⁽²⁾;

17. mano, kad pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų sąjunga“ suteikia galimybę užtikrinti geresnį darbo ir atsakomybės pasidalijimą tarp kompetencija pagrįstų fundamentaliųjų ir taikomųjų mokslinių tyrimų skatinimo Europos lygiu ir mokslinių tyrimų bei inovacijų skatinimo decentralizuotu lygiu siekiant plėtoti regionines kompetencijas ir būtiną sričių spektrą. Be to, būtina pripažinti ir potencialą įstaigų, vietos ir regionų mastu atliekančių mokslinius tyrimus specialiose ir tarptautiniu mastu svarbiose srityse, ir praktinių inovacijų pripažinimo versle potencialą. Tokiu būdu bus plėtojamas būtinas sričių spektras pavyzdinės iniciatyvos tikslams pasiekti pačiais įvairiausiai regionų lygiais;

18. mano, kad sunkiausia yra nustatyti kokius inovacijos aspektus būtų galima įgyvendinti pagal integruotus teritorinio vystymo planus;

19. kartoja, kad nepritaria pasiūlymui įsteigti bendrą monoteminį inovacijų fondą, kuris priklausytų nuo šiuo metu daugiausiai iš struktūrinių fondų skiriamų lėšų ir sujungtų visas ES finansines priemones, skirtas inovacijoms finansuoti. Dėl tokio lėšų „perkėlimo“ gali ne tik smarkiai sumažėti inovacijoms skiriamų išteklių, bet ir kilti abejonių dėl inovacijos projektų įtraukimo į regionines vystymosi strategijas;

20. siūlo, kaip vieną iš galimų skiriamųjų kriterijų tarp ES inovacijų politikos ir sanglaudos, kad sanglaudos politika galėtų remti tuos inovacijos aspektus, kurie glaudžiausiai susiję su atitinkamos teritorijos platesniu tvarių ekonominiu vystymu,

pavyzdžiui, klasteriai, palyginti su tais inovacijų politikos aspektais, kurių iš esmės negalima priskirti kuriai nors teritorijai, ir turėtų būti įgyvendinami iš teminių ES fondų skelbiant ES masto konkursus, o ne per Sanglaudos fondą, kurio bendrosios dotacijos yra skiriamos regionams;

21. pripažįsta, kad mokslinių tyrimų ir inovacijų vaizdas Europoje yra labai įvairus ir ragina suderinti politiką, kuri veiksmingai remtų kompetenciją ir sanglaudą Europos regionuose; pripažįsta, kad inovacijos gali būti taikomos ir naujiems darbo metodams ir paslaugoms, ir naujiems produktams; ragina skirti didesnį dėmesį to, kas jau yra sukurta, peržiūrai ir ieškoti būdų, kaip galima būtų padaryti dar efektyviau ir veiksmingiau; akcentuoja geresnių inovacijų kūrimo ir jų pripažinimo galimybių sudarymo, ypač plačiąjai visuomenei ir atokiems regionams, būtinumą, sukuriant geresnes fizines ir virtualias struktūras, užtikrinančias didesnes galimybes pasinaudoti žiniomis ir komunikacija;

22. primena, kad būsimos programos, skirtos moksliniams tyrimams ir inovacijoms finansuoti, galėtų sukurti dar didesnę sinergiją su programomis, skirtomis ugdyti regioninius gebėjimus ir padėti regionams dalyvauti mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros veikloje pagal bendrą strateginį pagrindą. Nepamirštant mokslinių tyrimų ir inovacijų kompetencijos principo, tai būtų galima padaryti, pavyzdžiui, sudarant galimybes per dalijimosi žiniomis sistemas ar kitais panašiais būdais kompetentingiems partneriams iš mokslinių tyrimų srityje atsilikusių regionų dalyvauti projektuose ir programose, kuriems vadovautų geriau žinomi ir labai kompetentingi kolegos; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į vietos ir regionų veikėjų potencialą sukurti „kompetencijos centrus“, susijusius su pavyzdiniais mokslinių tyrimų centrais. Šiuo požiūriu, RK skatina skleisti geros praktikos pavyzdžius ir jais keistis;

23. pakartoja savo norą užtikrinti, kad Septintoji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa (ir visos paskesnės bendrosios mokslinių tyrimų programos), struktūriniai fondai, Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa, Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žuvininkystės fondas būtų naudojami suderintai, nes tai yra labai svarbu ES konkurencingumui ir sanglaudos, pramonės, mokslinių tyrimų, aukštojo mokslo ir inovacijų politikos sinergijai nacionaliniu ir regionų lygmeniu⁽³⁾;

24. palankiai vertina pastangas supaprastinti procedūras ir paskelbti ES finansavimo galimybių „praktinį vadovą“⁽⁴⁾; itin palankiai vertina nuolatinės pastangos leisti, kad įvairios programos siekiant tęstinumo būtų naudojamos skirtingiems projektų įgyvendinimo etapams finansuoti; pritartų, jeigu toks praktinis vadovas taptų išsamiau, tačiau prieinamu skaitmeniniu portalu gauti informaciją ir išteklius, susijusius su atitinkamomis mokslinių tyrimų ir inovacijų programomis;

⁽¹⁾ CdR 118/2006 fin.

⁽²⁾ CdR 157/2009 fin.

⁽³⁾ CdR 157/2009 fin.

⁽⁴⁾ CdR 230/2010 fin.

25. pritaria Europos Parlamento pasiūlymui įdiegti „vieno langelio“ arba vieno (paslaugų) langelio principą, kuriuo naudodamiesi MVĮ, mokslo darbuotojai, universitetai, mokslinių tyrimų centrai, regionai, įmonės ir kt. galėtų teikti prašymus dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo Europos, nacionaliniu, regionų arba vietos lygmenimis; pabrėžia, kad ES lygio pasiūlymą reikėtų pakartoti regionų ir vietos lygiais;

Regionų komitetas apie inovacijų partnerystes (IP)

26. pritaria požiūriui, pagal kurį būtų atsižvelgta į visą grandinę – „nuo mokslinių tyrimų iki konkretaus taikymo“;

27. pabrėžia, kad Europos inovacijų partnerystės turėtų padėti išvengti jau esamų daugybės priemonių papildymo dar viena priemone; pabrėžia savo požiūrį, kurį RK yra išdėstęs neseniai parengtoje nuomonėje dėl mokslinių tyrimų supaprastinimo ⁽⁵⁾, ypač kalbant apie: būtinumą ne tik įtraukti mokslinių tyrimų srityje atsilikusius regionus, bet ir sujungti mokslinių tyrimų finansavimo priemones; gebėjimų mokslinių tyrimų srityje ugdymą ir potencialo išnaudojimą visose ES teritorijose; ir užtikrinimą, kad naujose priemonėse būtų atsižvelgta į mokslo, technologijų plėtros ir sklaidos rinkoje bendrybes ir skirtumus;

28. palankiai vertina bandomąją partnerystę aktyvaus ir sveiko senėjimo klausimu, laukia tokių partnerystės ir ragina kviešti RK dalyvauti sprendžiant klausimus, susijusius su vietos ir regionų valdžios institucijomis; Komitetas laikosi nuomonės, kad norint užtikrinti veiksmingą šios iniciatyvos valdymą, reikia jai skirti daugiau dėmesio, nes yra labai daug organizacijų ir teminių sričių, kurios bus susijusios su sveiku senėjimu;

29. ragina pradėti įgyvendinti pažangiųjų miestų ir pažangiųjų regionų inovacijų partnerystę, nes šioje srityje būtina nedelsiant imtis veiksmingų priemonių ieškant naujų drąsių sprendimų ekonomikos krizės ir klimato kaitos problemoms spręsti ir pritaikant juos savivaldybių poreikiams; taip pat labai svarbu stiprinti regionų, turinčių novatoriškas įmones ir institucijas, tarpusavio bendradarbiavimą ir skirti jiems išteklių, kad jie galėtų įgyvendinimo rezultatais pasidalyti su kitais regionais;

30. ragina įtraukti vietos ir regionų suinteresuotuosius subjektus į EIP kūrimą, įgyvendinimą ir valdymą; tačiau perspėja, kad dėl to neturėtų daugėti informacijos ir paslaugų teikėjų, kurių jau ir taip yra daug ir labai dažnai kyla painiava (pavyzdžiui, verslo vartai, sąsajos, keitimasis žiniomis ir kt.); perspėja, kad, jeigu nebus aiškumo, universitetams, įmonėms ir savanoriškos veiklos sektoriui taps vis sunkiau suvokti,

kokių procedūrų geriau laikytis; taip pat labai suserimęs, kad sukūrus papildomas struktūras konkurencija dėl nedidelių ir mažėjančių išteklių galėtų tapti dar įnirtingesnė;

31. atkreipia dėmesį į pasienio bendradarbiavimo potencialą, įskaitant ES vidaus investicijas ir išorės investicijas; pagalbinių bendrųjų sąlygų svarbą ir faktą, kad pasaulinio pobūdžio inovacijų pripažinimas suteiktų joms tarpvalstybinį matmenį;

32. todėl pabrėžia tokių programų kaip ETBG ir teritorinių paktų potencialų vaidmenį;

33. pabrėžia, kad jau daug kur yra regioninių ir vietos inovacijų ir žinių perdavimo partnerystės, kurias dažnai sukuria vietos ar regionų valdžia, vietos mokslininkai ir verslininkai; atkreipia dėmesį į vietos ir regionų universitetų tarpusavio bendradarbiavimą, pavyzdžiui, naudojantis mokslinių tyrimų išteklių sutelkimo ir dalyvavimo iniciatyvomis;

34. pabrėžia, kad tokios partnerystės, paremtos partnerystės ir pažangios specializacijos principais, kai kuriais atvejais, galėtų rengti ir valdyti regionines inovacijų programas, finansuojamas iš struktūrinių fondų, pakeitus taisykles taip, kad valdymo institucijai būtų sudaryta pergaliojimo galimybė; pabrėžia, kad tokie nauji poslinkiai padės daug greičiau perkelti mokslinių tyrimų rezultatus į vietos ir regionų praktiką; svarbu tinkamai įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus į tokių programų kūrimą, įgyvendinimo valdymą ir vertinimą, kad būtų atsižvelgta į jų konkrečius poreikius, kai tai ekonomiškai pagrįsta;

Regionų komitetas apie žinių bazę ir pažangiąją specializaciją

35. primena, jog pritaria, kad iki 2020 m. reikia pasiekti konkurencingumo ir inovacijų tikslus, ir pripažįsta, kad norint juos pasiekti, reikia ir toliau nuolat investuoti į švietimo ir mokymo poreikius, ypač ekonominio netikrumo laikais ⁽⁶⁾;

36. atkreipia dėmesį į tai, kad Europai strategiškai svarbu inovacijų koncepciją įtraukti į švietimo sistemą;

37. primena, kad dėl užsitęsusių ekonomikos krizės daug darbuotojų ES valstybėse narėse jau prarado darbą. Šia problemą dar labiau paaštrina atsiradusios naujos rinkos ir įmonių perkėlimas į pigios darbo jėgos šalis. Gyvybiškai svarbu tobulinti visų darbuotojų gebėjimus ir derinti juos su darbo rinkos poreikiais ⁽⁷⁾, kad dėl inovacijų nebūtų prarasta darbo vietų;

⁽⁵⁾ CdR 230/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 231/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 85/2009 fin.

38. šiuo požiūriu pabrėžia, kad verslo ir užimtumo infrastruktūra turi būti atnaujinta, kad neatsilikėtų nuo produktų, paslaugų ar teikimo inovacijų ir kad vietos bendruomenė galėtų pasinaudoti vietos inovacijomis;

39. akcentuoja vaidmenį, kurį turi atlikti universitetų partnerystės perkeliant mokslinių tyrimų rezultatus į rinką, suburiant aukštojo mokslo įstaigas, mokslinių tyrimų institutus ir įmones; todėl atkreipia dėmesį į šiuo požiūriu palankią vietos ir regioninę aplinką, kurioje universitetams tenka dirbti užmezgus partnerystės ryšius; pabrėžia, kad į mokslinius tyrimus turėtų būti žvelgiama plačiau, o ne tik kaip sritį, susijusią su produktų kūrimu; be to, akcentuoja, kaip svarbu skatinti mokslininkus savo darbo rezultatus labiau orientuoti į platesnę auditoriją; įtraukti visuomenę į projektų kūrimą ir planavimą, o svarbiausia skleisti rezultatus;

40. primena, kad nustatant tam tikros vietovės pažangiąją specializaciją, reikia ne tik įvertinti regiono privalumus ir trūkumus, bet ir kito regiono ir kontinento grėsmes ir galimybes, todėl reikia atlikti išsamią galimų intereso sričių pasaulinės raidos apžvalgą, be to, pripažįsta, kad neturėtų būti užkirstas kelias potencialiai spotantiškam, rinka paremtam, vystymuisi regione vien todėl, kad toks vystymasis neįeina į to regiono nustatytus prioritetus;

41. perspėja, kad nereikėtų pagal pažangiąją specializaciją nustatyti jau pirmaujančių regionų ar vietos valdžios institucijų prioritetus, neatsižvelgiant į kitas vietas, kurios nėra remiamos arba remiamos nepakankamai. Tai prieštarautų ES teritorinės sanglaudos svarbiausiam principui. Taigi, reikia sudaryti Europos regionų žemėlapi, kuriame atspindėtų regionų novatoriškumo lygis, kad remiantis šia klasifikacija būtų galima skirti konkrečią specialių fondų paramą atsiliekantiems regionams ir taip didinti šių regionų ir novatoriškiausių regionų konvergenciją. Viena galimybių didinti įvairių regionų bendradarbiavimą – sukurti mechanizmus, kurie padėtų mažiau išsivysčiusiems regionams iš įvairių Europos vietovių gauti svarbią informaciją apie mokslinių tyrimų rezultatus ir jų pritaikymo galimybes ir gavus, pavyzdžiui, struktūrinių fondų paramą, ta informacija bei pritaikymo galimybėmis pasinaudoti;

42. pripažįsta pagrindinį mokslinių tyrimų infrastruktūros vaidmenį žiniomis pagrįstose inovacijų sistemose; šiuo požiūriu palankiai vertina naują regionų partnerystėje grindžiamos infrastruktūros⁽⁸⁾ koncepciją ir mokslinių tyrimų infrastruktūros partnerystę pripažindamas jų potencialą prisidėti prie darnesnio Europos mokslinių tyrimų erdvės kūrimo įtraukiant mažesnes ar mažiau patyrusias šalis ir regionus į konkurencingą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą;

43. primena, kad tolesnis virtualios infrastruktūros vystymas remiantis informacinėmis ir komunikacijos technologijomis yra

gyvybiškai svarbus visai Europai, visų pirma reikėtų palengvinti susisiekimą tarp geografiškai išsibarsčiusių teritorijų ir ypač nutolusių regionų, pavyzdžiui, salų ir atokiausių regionų;

44. ragina įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į pažangiosios specializacijos platformą;

45. prašo, kad vietos ir regionų valdžios institucijos dalyvautų peržiūrint iš struktūrinių fondų finansuojamas veiklos programas; be to, ragina deramai atsižvelgti į vietos ir regionų lygmeniui rūpimus klausimus nacionalinėse reformų programose;

46. palankiai vertina Europos Komisijos ketinimą veiklos programas suderinti su strategijoje „Europa 2020“ nustatytais prioritetais ir ragina dėmesį skirti mažesniams prioritetams skaičiumi ir praktiniam įgyvendinimui atsižvelgiant į regiono padėtį;

47. palankiai vertindamas pastangas vėliau pažangą vertinti taikant vieną, tarptautiniu mastu suderintą rodiklį, RK pritaria integruotų rodiklių sistemos sukūrimui (kurios reikalauja ir Europos Parlamentas). Šiuo tikslu būtų geriausia pasinaudoti viešojo administravimo ir paslaugų *Innobarometer*; pažymi, kad šie rodikliai turėtų būti kuo paprastesni, tačiau turėtų būti atsižvelgta į turtingą Europos regionų įvairovę; prašo, kad jį informuotų apie galimybę dalyvauti, kai tai įmanoma parengiamajame šios sistemos kūrimo darbe;

Regionų komitetas apie idėjų pateikimą rinkai

48. pripažįsta, kaip svarbu suderinti technologines, socialines ir viešojo sektoriaus inovacijas; labai svarbu propaguoti inovacijas visuomenei, kai derinant įvairius inovacinės veiklos pasektorius vyksta veiklos ir struktūrinės permainos, pavyzdžiui, sujungiant technologijų pažangą, meno ir paslaugų vystymą su jų naudotojų veikla;

49. palankiai vertina tai, kad kultūros ir kūrybos sektoriai paminėti komunikate atsižvelgiant į jų galimą vaidmenį susiejant kūrybiškumą su inovacijomis; kalbant apie inovacijų padidinimą ir propagavimą, pabrėžia mąstymo kūrybiškumo susiejant anksčiau nesusijusias šakas ir tyrinėjant, ar negimsta naujų idėjų, svarbą;

50. pabrėžia, kad inovacijos vis dažniau tampa sudėtingesnės ir sistemingesnės. Jos vis dažniau būna grindžiamos ne tik moksliniais tyrimais – jas paskatina paklausa ir galimybės, tad inovacijomis sprendžiamos realios visuotinės problemos ir siekiama įveikti svarbiausius visuomenės iššūkius. Įgyvendinant „Inovacijų sąjungą“, politikos rengėjai ir tyrėjai turėtų būti aktyviai skatinami kurti naujas atvirų inovacijų koncepcijas ir taip sukurti realias abipusiškai palankias sąlygas visiems suinteresuotiesiems subjektams ir sutelkti esamus išteklius, nepaisant jų kilmės;

⁽⁸⁾ Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrų plano (EMTISF) įgyvendinimo ataskaita, 2009 m.

51. pripažįsta didelę viešųjų pirkimų perkamąją galią, kuri sudaro 17 proc. 27 ES valstybių narių BVP, ir pripažįsta esminį viešųjų pirkimų kaip inovacijų varomosios jėgos ir akivaizdaus standartus (socialinius, aplinkos ir kt.) keliančio variklio vaidmenį;

52. remia aktyvų įmonių ir valdžios dalyvavimą inovacijų paramos programose; tačiau perspėja dėl galimo poveikio vietos ir regionų valdžios institucijoms tuo atveju, jeigu viešasis sektorius taps pagrindiniu klientu ir prisiims su tuo susijusią riziką dėl neišbandytų produktų ir paslaugų;

53. palankiai vertina iniciatyvą, skirtą keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su novatoriškų viešųjų pirkimų programomis;

54. vis tik yra sunerimęs dėl to, kokią įtaką vietos ir regionų valdžios institucijoms gali padaryti valstybėms narėms ir regionams nustatyti reikalavimai atskirai nustatyti novatoriškų produktų ir paslaugų ikiprekybiniais viešiesiems pirkimams ir viešiesiems pirkimams specialiai skirtus biudžetus; reikėtų skatinti regionus, norinčius dalyvauti bandomuosiuose projektuose, pavyzdžiui, suteikti jiems finansavimą ir užtikrinti pakankamai lanksčias taisykles;

55. ragina, kad vietos ir regionų valdžios institucijos būtų aktyviai įtrauktos rengiant teisinę bazę ir programas, susijusias su moksliniais tyrimais, demonstracine veikla ir inovacinių viešųjų paslaugų ir viešųjų pirkimų finansavimu;

56. mano, kad, siekiant sukurti Inovacijų sąjungos teritorinį matmenį, vertėtų brangias inovacijas atskirti nuo kompetencijos ugdymo programų, kurias jau pagal jų pobūdį turėtų remti teminės inovacijų programos, o labiau praktines inovacijas, kurių dalis galima parduoti – galėtų remti vietos ir regionų inovacijų partnerystė su privačiu sektoriumi; norėtų paskatinti pradėti nuo „parengtų parduoti inovacijų dalių“, kurios gali atnešti trumpalaikių rezultatų ir padėti sudaryti tiesioginius susitarimus tarp susitariančiųjų šalių vietos lygiu;

57. primena, kad ES viešųjų pirkimų direktyvos jau leidžia viešųjų pirkimų pareigūnams taikyti atrankos kriterijus pirmenybę teikiant inovacinėms prekėms ir paslaugoms ir pastaraisiais metais Komisija jau yra pateikusi įvairių gairių šiais klausimais, įskaitant patarimus, svarbius ikiprekybinio laikotarpio;

58. atkreipia dėmesį į tai, kad Europos Komisija yra sunerimusi dėl rimtų kliūčių taikyti atrankos kriterijus inovaciniams viešiesiems pirkimams ir vietoj to skatina skleisti inovacijoms palankią viešųjų pirkimų praktiką;

59. tačiau perspėja, kad dažnai ES viešųjų pirkimų taisyklės yra nenuoseklios ir didina vidaus programų biurokratiją dažnai balansuojant tarp Sutartyje numatytos kompetencijos ir subsidiarumo, kai nustatomi viešųjų pirkimų kriterijai vietos politikai dažnai tokias nuostatas susiejant su akivaizdžiai nesusijusiais teisės aktais arba juos pasiūlo skirtingi Komisijos departamentai;

60. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos reikalauja, kad, rengiant kokį nors dar vieną pasiūlymą dėl Inovacijų sąjungos, visose Europos Komisijos tarnybose dėl visų ES viešųjų pirkimo taisyklių būtų laikomasi teisinio tikrumo, nuspėjamumo ir nuoseklumo principų bei būtų parengta centralizuota apibrėžtis;

61. pabrėžia būtinumą supaprastinti MVĮ galimybes pasinaudoti finansavimo programomis, kurios galėtų būti naudingos jų dalyvavimui ekonomikoje, atsižvelgiant į tai, kad dabartinių programų taisyklės yra sudėtingos ir skirtingos, dažnai trukdo MVĮ dalyvauti, nes jos neturi nei noro, nei laiko pabandyti suvokti tokių programų teikiamas galimybes, ir tvirtai remia svarbų MVĮ vaidmenį kuriant inovacijas;

62. palankiai vertina Europos Komisijos bendrą strateginį visų ES fondų, turinčių teritorinį matmenį (CF, ERPF, ESF, EŽŪFPK, EŽF) pagrindą; be to, ragina siekti nuoseklumo su siūlomu nauju bendru strateginiu pagrindu inovacijų srityje;

63. tvirtai remia nuostatą, kad bendrasis strateginis pagrindas apima ir sinergiją su „teminiais“ ES fondais, jeigu yra teritorinis elementas, pavyzdžiui, tvirtai kaimo plėtra pasitelkiant plačiajuosčio ryšio paslaugas, TEN-T transporto fondas, mokslinių tyrimų arba tokios naujos „teminės“ vietos iniciatyvos kaip „Pažangieji miestai“;

64. primena, kad valstybės pagalbos taisyklės dažnai būna labai sudėtingos ir ragina būsimos peržiūros, kuri turėtų būti atlikta 2011 m., metu aiškiai nurodyti, kokios inovacijų formos galėtų būti tinkamai paremtos; atkreipia dėmesį į tai, kad aiškumas galėtų atverti galimybes remti inovacines bendroves tam tikrose srityse;

65. remia šios srities dalyvių reikalavimą supaprastinti ES inovacijų programos administravimą didinant atvirų kvietimų teikti pasiūlymus skaičių ir nustatant jų skelbimo datas, kadangi, jų nuomone, tai padidintų norinčiųjų teikti paraišką dėl finansavimo nematomumo galimybes ir sumažintų valdymo sąnaudas; šiuo požiūriu pabrėžia administravimo numatomumo svarbą;

66. reikalauja, kad ES programose būtų išlaikyta geresnė pusiausvyra tarp rizikos ir sąnaudų kontrolės, nes dažnai kontrolė būna pernelyg griežta; prašo atitinkamo audito ir atskaitomybės mechanizmo, pavyzdžiui, tiems organams, kurių audito atsekamumo istorija rodo, kad laikomasi tvirtos valdymo ir atskaitomybės praktikos; ragina laikytis „mokslu ir technologijomis“ arba „mokslu ir inovacijomis“ paremto požiūrio, kuris remiasi patikimais moksliniais / techniniais kokybės kriterijais ⁽⁹⁾, o ne išlaidų tvarkingumu, kaip tebėra daugelio ES programų atveju.

2011 m. birželio 30 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*

Mercedes BRESSO

⁽⁹⁾ CdR 230/2010 fin.